

HEINOLAN KAUPUNGIN

KONSERNIOHJE

1 § Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Näillä konserniohjeilla varmistetaan kaupungin hyväksymän omistajapolitiikan ja asetettujen tavoitteiden toteutus sekä yhtenäistetään konsernin toimintakulttuuria ja käytäntöjä.

Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina ja noudattavat valtuuston ja hallituksen määrittelemää toimintalinjausta ja omistajapolitiikkaa.

2 § Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä ja niiden tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jonka osalta kaupunki on määräyvällän suhteen emoyhtiön asemassa.

Vuosittain sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä todetaan konserniin kuuluvat yhteisöt ja kaupungin omistusosuus ja/tai osuus määräysvallasta.

Kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen ohjaukseen konserniohjeita noudatetaan soveltuvin osin huomioiden näiden yhteisöjen toimintaan hyväksytyt muut toiminta- ja omistajapolitiittiset linjaukset.

Lisäksi tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan kaupungin hyväksymiä hyvän hallinto- ja johtamistavan -ohjeita.

Konsernin nimi on Heinola -konserni.

3 § Konserniohjaus ja -johtaminen

1. Konsernijohto

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat konsernihallinnon johtosäännön mukaisesti kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

2. Valtuusto

Valtuusto määrittelee kuntalain 13 §:n mukaan konserniohjauksen periaatteet, omistajapolitiikan linjaukset sekä hyväksyy konsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

3. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tarvitsemansa selvitykset tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä. Lisäksi tarkastuslautakunnalla on oikeus tutustua tytäryhteisön toimintaan ja tavoitasetantaan ja näin arvioida, onko valtuuston asettamat tavoitteet tytäryhteisöissä saavutettu.

4. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus ohjaa ja koordinoi Heinola -konsernin toimintaa ja taloutta. Kaupunginhallitus antaa kuntalain 23 §:n nojalla tarvittaessa tytäryhteisöjen toimintaa velvoittavia ohjeita.

Kaupunginhallitus

- vastaa, että yhteisöjen toiminnan seuranta kaupungin taholta on järjestetty
- seuraa Heinola -konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista. Sama koskee lautakuntaa, mikäli tytäryhteisön seuranta on annettu lautakunnan tehtäväksi
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta tilinpäätöksen yhteydessä
- nimeää kaupungin edustajat yhteisöjen hallintoelimiin ellei sitä ole annettu muun toimielimen tehtäväksi
- antaa ohjeet kaupungin edustajille kuntayhtymien yhtymäkokouksissa sekä tytäryhteisöjen yhteisökokouksissa käsiteltäviin asioihin, ellei se tältä osin ole siirtänyt päätösvaltaansa kaupunginjohtajalle tai johtosäännöissä ole toisin määrätty ja
- antaa ohjeet konserniyhteisön hallituksessa toimiville kaupungin edustajille merkittävistä taloudellisista ja toiminnallisista linjaratkaisuista, ellei se tältä osin ole siirtänyt päätösvaltaansa kaupunginjohtajalle tai johtosäännöissä ole toisin määrätty.

5. Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja vastaa Heinola -konsernin operatiivisesta johtamisesta, koordinoinnista ja seurannasta. Lisäksi kaupunginjohtaja päättää konsernin sisäisestä työnjaosta ja hallinnon ja talouden koordinoinnista.

Kaupunginjohtajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella. Kaupunginjohtaja voi nimetä tytäryhteisöön controllerin, sisäisen tarkastajan tai muun edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä.

Kaupunginjohtajalla on oikeus yksitvistapauksissa sisäisten selvitysten teettämiseen tytäryhteisöissä, mikäli kaupungin omistajapoliittinen etu sitä vaatii. Yhteisöt ovat velvollisia antamaan selvitystoimituksen edellyttämät tiedot.

4 § Heinola -konserniyhteisöjen velvollisuudet

1. Tavoitteiden yhdensuuntaisuus

Tytäryhteisöjen tulee toiminnassaan edistää kaupungin strategian ja omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumista. Tytäryhteisöjen toiminta-ajatusten tulee tukea kaupungin toiminta-ajatusta.

2. Tiedonantovelvollisuus

Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on pyydettäessä annettava kaupunginhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Heinola -konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toimintasuunnitelmat, toiminnan ja talouden seurantaraportit, tilinpäätökset ja välitilinpäätökset, kokousten esityslistat ja pöytäkirjat tulee toimittaa henkilökohtaisena postina kaupunginjohtajalle.

Konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien on annettava konsernitilinpäätöstä ja mahdollista välitilinpäätöstä varten kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan säännösten ja ohjeiden mukaiset tiedot kaupungin taloushallinnon pyytämässä muodossa ja sen antaman aikataulun mukaisesti.

Heinola -konsernin toiminnasta on annettava kuntalaisille sellaiset riittävät tiedot, jotka yhteisön asema ja toimintojen luonne huomioon ottaen voidaan antaa. Yhteisön on pyydettäessä annettava kaupungille sen kuntalaistiedottamista varten tarpeellisia tietoja toiminnastaan. Yhteisön omasta tiedottamisesta vastaavat yhtiön hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja. Yhteisön tiedottamisen tulee tukea Heinola -konsernin asettamia tavoitteita ja kaupungin viestintäpolitiikkaa.

3. Tytäryhteisöjen velvollisuudet

Tytäryhteisöjen toimivan johdon on etukäteen neuvoteltava ennen yhteisönsä päättävien elinten päätöksentekoa kaupunginjohtajan kanssa asioista, jotka koskevat:

1. toimialamuutoksia
2. toiminnan laajennuksia tai supistuksia
3. merkittäviä omaisuuden luovutuksia
4. merkittäviä investointeja
5. taloudellisen kantokyvyn kannalta merkittäviä lainan ottamiseen tai lainanantoon liittyviä kysymyksiä
6. omaisuuden kiinnittämistä tai vakuuden antamista
7. yhteisön vakuutuspolitiikkaa sekä
8. muuta yhteisön toimintaedellytyksiin ja palvelukykyyn olennaisesti vaikuttavaa toimintaa.

Tytäryhteisöjen tulee, mikäli kaupunginjohtaja harkitsee sen tarpeelliseksi, hankkia etukäteen kaupunginhallituksen kannanotto seuraavissa asioissa:

1. yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttamiseen,
2. taloudellisesti merkittäviin tai periaatteellisesti laajakantoisiin toiminnan muutoksiin,
3. merkittävän omaisuuden luovuttamiseen,
4. merkittävien investointikohteiden toteuttamiseen,
5. pantin, takauksen ja muun vastaavan sitoumuksen antamiseen jonkin kolmannen osapuolen velan tai sitoumuksen vakuudeksi,
6. pääomarakenteen muuttamiseen,
7. merkittäviin henkilöstöpoliittisiin ratkaisuihin,
8. osakkeiden ja osuuksien hankintaan sijoitusmielessä, mikäli osakkeiden tai osuuksien hankkimista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhteisön tehtäväksi,
9. pantin, takauksen tai muun vastaavan sitoumuksen antamiseen oman velkansa tai sitoumuksensa täyttämiseksi sekä
10. raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käyttöön.

Kaupunginhallituksen kokouksen yhteydessä kaupunginjohtaja informoi kaupunginhallitusta tämän pykälän perustella tekemistään ratkaisuksista.

5 § Taloushallinto

Yleisperiaatteet

Tytäryhteisöt toteuttavat hyväksytyä toiminta-ajatusta vuosittaisissa budjeteissaan. Merkittävien strategisten hankkeiden, investointien ja liiketoiminnan muutosten osalta noudatetaan kohdan 4.3 menettelyä.

Konsernin yhteisön investoinnit, rahoitus-, laina- ja takausasiat valmistellaan yhteistyössä kaupunginjohtajan ja kaupungin taloushallinnon kanssa.

Raportointi

Tytäryhteisö raportoi toiminnastaan ja taloudestaan kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain. Puolivuosisiraporttiin tulee sisältyä tuloslaskelman ja rahoituslaskelman toteutuminen sekä toiminnallinen katsaus. Vuosisiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi kaupunginjohtaja voi pyytää erillisiä selvityksiä yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta.

6 § Kirjanpito ja tilikausi

Heinola -konserniin kuuluvien yhteisöjen on järjestettävä kirjanpitoonsa siten, että kaupunki voi laatia tilinpäätöksen sille määrätyssä ajassa.

Heinola -konsernin yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Tilit on päätettävä tilikautta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

7 § Tilintarkastus

Kaupungin tilintarkastaja valitaan tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi, ellei erikseen muuta sovita.

Tilintarkastajan valinnan valmistelee kaupungin tarkastuslautakunta, jonka tehtävänä on kuntalain 71 §:n mukaan huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

8 § Rahoitus, sijoitustoiminta ja riskien hallinta

8.1 Rahoitus ja vakuudet

Heinola -konsernin rahoitus- ja sijoituspolitiikan tavoitteena on koko konsernin kannalta edullisimmat ratkaisut.

8.2 Sijoitustoiminta

Konserniyhteisöt ovat velvollisia järjestämään sijoitustoimintansa turvallisesti ja mahdollisimman hyvän sijoitustuoton takaavalla tavalla.

8.3 Riskien hallinta

Heinola -konsernin riskienhallinta järjestetään noudattaen kaupunginhallituksen mahdollisesti antamia ohjeita.

Riskienhallinta ja siihen liittyvä vakuuttamisvastuu on tytäryhteisöillä. Vakuutustarjoukset pyydetään keskitetysti koko Heinola -konsernia koskevana ja vakuutukset on solmittava kilpailun voittaneen vakuutusyhtiön kanssa.

9 § Yhteiset palvelut

9.1 Palvelujen hankinta konserniyhteisöiltä

Palveluja hankittaessa (hallinto-, tieto-, talous- ja henkilöstöhallinto-, materiaali-, tila- ja kunnossapitopalveluja) on selvitettävä Heinola -konsernin tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden.

9.2 Asiakirjojen säilyttäminen

Heinola -konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto turvaavasti sijoitetaan sen jälkeen, kun yhteisö ei niitä enää toiminnassaan tarvitse.

Mikäli asiakirjat päätetään sijoittaa kaupungin keskusarkistoon, on yhteisön noudatettava arkistotoimensa hoidossa soveltuvin osin keskusarkiston ohjeita.

9.3 Hankintatoimi

Heinola -konserniin kuuluvien yhteisöjen on noudatettava julkisista hankinnoista annettua lakia ja kaupungin hankintaohjeita. Hankintapäätöksiin on liitettävä muutoksenhakuohjaus.

Hankinnoissa on käytettävä hyväksi yhteishankintojen kilpailuttamismahdollisuuksia. (Lahden kaupunkiseudun hankintatoimi).

10 § Henkilöstöpolitiikka

Heinola -konsernissa noudatetaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikkaa. Toiminnassa noudatetaan yleisesti hyväksytyjä yhteistoimintalakia ja -periaatteita.

Kaupungin henkilöstöstrategia luo perustan henkilöstöpolitiikalle. Henkilöstöpolitiikka suunnataan tulevien haasteiden ennakointiin, jolloin kehittämistyö painotuu organisaatioiden tuloksellisuuden lisäämiseen ja toimintaedellytysten luomiseen.

Henkilöstön sisäinen liikkuvuus konsernin sisällä mahdollistetaan. Henkilöstön rekrytointi turvataan osaltaan tehokkaan henkilöstösuunnittelun avulla. Uuden henkilöstön rekrytoinnissa käytetään hyväksi kaupungin rekrytointimenetelmiä ja ohjeita.

Palkkauksessa ja muissa palvelussuhteen ehtoissa noudatetaan kaupungin hyväksymiä periaatteita. Työn vaativuus ja henkilökohtainen työsuoritus otetaan huomioon palkkauserusteissa ja suositaan kannustavia palkkausjärjestelmiä.

Johtaminen on avointa ja yhteistyöhön kannustavaa. Johtamisen tulee tukea henkilöstön osallistumista, luovuutta ja itsenäistä työtettä.

Mm. henkilöstön osaamistarpeita arvioidaan esimiehen ja alaisen välisillä, säännöllisillä kehityskeskusteluilla.

Henkilöstön osaamista ja sen ylläpitämistä arvostetaan ja tuetaan. Heinola -konsernin järjestämä henkilöstökoulutustarjonta on koko konsernin käytettävissä. Ammattitaitoa kehitetään suunnitelmallisesti täydennyskoulutuksen ja itsenäisen opiskelun tukemisen kautta.

Hallinto- ja toimielinten kokous- ja vuosipalkkioissa noudatetaan kaupungin luottamushenkilöiden palkkiosääntöä.

Kaupungin palveluksessa oleville henkilöille ei makseta kokouspalkkioita heidän osallistuessa työaikanaan tytäryhteisön hallinnon kokouksiin.

11 § Konserniohjeiden velvoittavuus

Konserniohje tulee hyväksyä tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa ylimmässä hallintoelimessä sekä jokaisessa soveltamisalaan kuuluvan yhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä.

12 § Voimaantulo

Tämä konserniohje tulee voimaan 1.4.2008 lukien ja kaupunginhallitus voi antaa täsmentäviä ohjeita tulevaisuuteksi voimaan samasta ajankohdasta lukien.